

Työläisnainen

Kirj. Wm. Lahtinen

On yksi noita lauhkeita huhtikuun päiviä.

Ilmat ovat jo niin lämpöisiä että lumi on melkein kokonaan sulanut. Purot ovat kevä-vesistä tulvillaan ja kattojen räystäistä juoksee vesi virtanaan alas. Tiet, jolla näinä päivinä on vilkas liike, ovat yhtenä kuramerenä, niin kurjassa kunnossa, että niillä on mahdollon liikkua minkäänlaisilla ajoneuvoilla, muulloin kuin yöllä, jolloin pakkaneen sen pinnan hiukan kovettaa.

Etäältä kuuluu tykkien yltämättä, ulvova jyskytys. Oiseen aikaan kohoavat mahtavat tulipatsaat ylös taivaalle; kyllä syttyy palamaan tykkitulon vaikutuksesta. Päivällä peittävät sankat savupilvet koko seudun niin, että vaikka muuten olisikin kirjas ilma, ei aurinkoa näy kuin silloin tällöin, kun se hetkeksi pujahtaa esiin, kadotakseen taas jälleen entistä sankemman savupilven taakse.

Taistelutantereella seisoo työ ja pääoma vastustusten, taistellen elämästä ja kuolemasta. Valkeus ja pimpeys mittailevat voimiaan. Öinen valta vapisee, sen tukijat vaihtavat pelokkaita katseita, huuhkaimet huutavat ja yököt luolissaan neuvottele-

lainen lamaan tuminen ei ole palkallaan nykyhetkellä, jolloin työväen luokkaa kuristetaan entistä enemmän. Ei ole luotettava siihen, että kylläpä hän se menee eteenpäin vaikka ei olekaan mukana. Yksilöt muodostavat joukon, jonka tehtävänä luokkataistelu on. Siksi mukaan jokainen. Nykyään ovat illat kauniit. Eikä kokouksia pidetä kuin kerran kahdessa viikossa. Jää siis paljon iltoja vielä muutoin kulutettaviksi.

Osaston kokous pidettiin toukokuun 14 p. toveri O. Talon farmilla. Keskustelun alaisena oli kenttäjuhlan pitäminen. Ne päätettiin pitää kesäkuun 25 pnä. Valittiin neljä uutta asiamiestä punaisen kuukauden ajaksi.

Vuoden toiveet näyttävät tämän kylän asukkaalle lupaavilta. Kunhan muistaisi vain sataa joskus. —

H. E. S.

NEWBERRY, MICH.

Sanotaan, että omaansa kukin nuolee, niin kauan kuin kuolee, mutta eivätpä ole asint niinpäin omaa lehteämme — Toveritarta — kohtaan, koska on taas jo kolran ikä eletty sitten kun on Newberrystä ollut kirjoituksia lehdeessämme. Eitämäh se on täälläkin, eikä mitään riisipuuroa, ettei syy ole siinä, ettei tänäkin kylän naisilla olisi hampan kolossa olemista tätä matoilta maailmaa vastaan. Eikä myöskään tarvitse sanoa, ettei ole kykeneviä kynäliijöitä. Ja aikaa on myöskin sen verran jokaisella, kun vaan on tahtoa.

Kesä juhlatkin vietettiin t. k. 4 päivänä. Ilman puolesta oli erittäin so. piva, mutta yleisöä oli kokoontunut vähänläisesti. Työläisellä on niin harvoin tilaisuus elämän nautinnolhin. Työn raskaan raadannassa päivät kuluvat.

Mutta riekkailla, noilla työläisten työniistäjillä on sensijaan nautintoa, vaan joka meistä sen ajan näkee, että kansa omistaa kaikki luonnorikkauudet ja hallitsee tuotantotokset, silloin tulee tilaisuus työväestölle elämän nautinnolhin.

Tuleeko toinen saman moinen vuosi, kuin edellisenkin, että kuumuus ja kuivuus vie kaikki, ja sirkat syövät loput? Siltä se näyttää, koska sirkkoja ja matoja on etä kiihisee.

Niinhan se sitten on, "vaan harvoinpa rausuisen tarhan kautta kulkevi elomme raskas tie".

Lizzie Laakso.

vat. Voittoa seuraa työläisten armeijaa. Sen sankarit rajusti vastustuksesta huolimatta ryntäävät eteenpäin, rohkeina ja päättäväisinä luottaen oikeuden voittoon käyvät he taisteluun. Yöllä kulkevat vankkurit hirmuisella jyrinällä teitä pitkin, vieden ampuma- ja ruokatarpeita eteenpäin meneville armeijalle.

Erään tällaisen rintamalla johtavan valtieen varrella vähän matkan päässä pienestä kylästä on pieni mökki, jossa asuu, kahden pienen lapsensa kanssa, köyhä työläisnainen, Maiju Kataja. Mies on rintamalla, lähtenyt ensimmäisenä miehenä. Valka ei ollutkaan aseellisen toiminnan kannattajia, niin katsoi siltäkin velvollisuudekseen tyytyä siihen mitä enemmistö päätti. Ja niin lähti hänkin, rauhallisen toiminnan mies, ase kädessä luomaan köyhällistön kevättä.

Ikävältä ja yksitoikkoiselta tuntui olo Maijulle miehensä mentyä. Mistään ei ollut toki puutetta, sillä miehensä palkka lähetettiin hänelle säännöllisesti. Mutta hän aavisti jotakin kauheaa, se kiuseksi ja rasitti häntä alituisesti: tässä ei tule käymään hyvin. Aikaansa koetti hän kuluttaa katselemalla tiellä kulkevia sotilasjoukkoita ja kuormastoja.

Tänäkin huhtikuun kauniina päivänä tapaamme hänet akkunaa äänestä. Tiellä menee punakaartilaisosasto, apujoukkoja taisteluvalle proletariarmeijalle, nuoria, voimakkaita, elämän tervettä voimaa uhkuvia nuorukaisia, vapisevia harmaapäisiä vanhuksia, kaikkia sekaisin kivääriolalla ja punainen nauha käsivarressa. — Mutta tämä joukkue ei näy herättävän hänen huomiotaan, vaan sitä seuraavaa osastoa hän näyttää tähyttävän nais-osastoa, joka marselli reippaasti kantaen punaista lippua, jossa on sanat: "Yhteisen taistelun kautta voi nainenkin nousta!"

Maijun silmät välähtelevät. Hän tekee nopean liikkeen ikäänkuin mennäkseen, mutta samassa luo hän hättäläisen katseen lapsiinsa ja synkkä varjo lankeaa hänen kasvoilleen. Taistelun tuli, joka kyti hänenkin rinnassaan leimahti äkkä ämillekin. Taistelun, sinne minne siskotkin rientävät, katkomaan verisiä ruusuja, teki tällä hetkellä proletariinaisen mieli. Mutta rakkaus lapsiinsa, yksi katsekin heihin, karkoitti heti ne tuliset ajatukset.

Naisjoukon kuljettua ohi seisoo hän hetken akkunaa ääressä, istuen sitten katselemaan sen jälkeen metiteisiinsä valpuneena.

Hirnuista on kaikki. Hirnuista on kuolema. Hirnuista on elämäkin ja hirnuista ovat ihmisetkin, jotka eivät voi sovussa elää ja rauhasa toimia, vaan alituisesti riitelevät ja mitä tarkimmin miettyillä keinolla surmaavat toisiaan. Hirnuinen on järjestelmä, joka ei ilman tätä kaikkea voi pysyä pystyssä — eikä kukistua.

Kirus ja kuolema sille.

Mutta kuoleman viikatemies kulkee yli tantereen, nittäen kallista viljaa ja kooten veristä satoaan. Kentät lainehtivat rimeesta, joka kilvan luonnon voimien kanssa sulattaa hankaa ja raivaa uomaa kevätselle ihanuudelle. Kaatuu verisen järjestelmän puolustajia. Kaatuu myöskin niitä, jotka ovat lähteneet sitä kukistamaan, pystyttääkseen sen raunioille uuden, joka ei veren vuodatusta salli. Katkeraa on veljessota. Katkeralta tuntuu monelle työläis-soturille verityö. Mutta velvollisuus vaatii. Kotona odottavat vaimot ja lapset isä, veljiä, siskoja ja rakastettujaan, odottavat että he palaavat voittajina ja tuovat uuden paremman ajan tullessaan. — Tuhanneet odottavat turhaan.

Muita hän näkee kauniimpiakin kuvia: Miehensä palaa kotiin voittaja-armeijan mukana. Se lyö veltjenkättä ja tekee ikuisen liiton, rau-

hanlilton, jota ei kukaan pysty särkemään. Hän näkee kansan käyvän työhön veljinä ja siskoina, eikä puutetta ja kurjuutta näy missään.

Kuinka pettäviä ovatkaan kauniit unelmat.

On saman päivän iltapäivä. Hirmuisemmin jyskyvät tykit. Taistelu kiihtyy hetki hetkeltä yhä hurjemmaksi. Ei ole enää minkäänlaista liikettä moneen tuntiin nähty rintamalta käsin. Aavistaen joutain outoa katsoo Maiju ulos akkunasta.

Juuri sillä hetkellä ilmestyy lähellä olevasta metsästä mies pellole ja ohjaa kukunsa mökkiä kohti, kantaen hermottomasti kivääriä kädessään, niinkuin olisi vaikeasti haavoittunut. Miehen tultua lähemmäksi näkee Maiju että hän on haavoittunut punakaartilainen. Kasvonsa ovat vaaleat, veri valuu päästensä ja vaatteensa riekaleina, joita kevätkuuli hiljaa helluttelee. Kylmä aavistus iskee Maijun mieleen ja samassa se muuttuu kaameaksi todellisuudeksi.

— Isä! kirkasee hän ja ryntää ovelle.

— Isä! toistavat lapset ja juoksevat äidin jälessä ulos.

Silloin juuri sotilas, joka on ehtinyt tien kohdalle, kaatuu raskaasti maahan. Nainen ja lapset rientävät kaatuneen luokse, kumartuen isän vierelle maahan — Ei syki enää isän sydän, veri on kulvin vuotanut taistelutantereele siksi että se uljas sydän sykki niin rajusti sortettujen puolesta. Ei voi autta enää suu, joka varmaan olisi haunnut lausua viimeiset terveiset ja rehellisen sydämensä viimeiset ajatukset ja toiveet. Mutta vielä puristavat kädet suonenvedon tapaisella kiihkeydellä kivääriä, niinkuin ei hän vielä kuollessaankaan tahtoisi luopua siitä.

Maiju on kuin mielipuoli, ei hän osaa itkeä eikä valittaa. Valstomaisesti koettaa hän saada miehensä ruumista ylös heijasta. Sitä tehdessään ei hän huomaa, kuinka metsästä syöksyy esiin sotilaita, toiset yksin, toiset pienempinä ja suurempina joukkoina — pirstottujen joukkojen jäännöksiä. Yksinäisiä laukauksia kuuluu vähänpäästä ja joskus aina valtavat yhteislaukaukset kajahtavat kaukaa ukkosen tavalla kajahtuen metsää. Miehiä kaatuu pellole yksi toisensa jälkeen. Kuuluu kiihkeiksi ja kirouksia. Etäältä kuuluu kuularuskujen korvia särkeviä takon nen. Vihollinen on kohdistanut tulen aukealla pellole oleviin tiheisiin ryhmiin.

Mitä on tapahtunut — rintamahan on ollut vielä monen penkulman päässä täältä. — On tapahtunut taistelun käännekohta. Punainen armeija on lähtenyt perääntymään. Kaikki on tapahtunut niin äkkiä, etteivät edes kylten asukkaat ole ehtineet väistyä taistelevien joukkojen tieltä. Jo saapuvat punaisten pääjoukot, pois itäänpäin rientävät punaiset liput, tiet ovat kuormastoja, tykkejä ja pakolaisia täynnä.

Mutta Maiju ei näe eikä kuule mitään. Hän on kuin nukkuksissa miehensä ruumiin ääressä. Vasta kun valkoisten joukot tulevat esiin, hän ikäänkuin herää horrostilastaan. Oudosti loistaa silmiensä tuli kun hän katsoo eteenpäin vyöryvää joukkoa, katsoo vuoroa sitä ja maassa maakaavaa miestään. Äkkä hänen ruumiinsa hytkähtää, silmiänsä leimahtavat hurjasti ja huulensa vapisevat kuin mielipuolen, joka raivoisana vaanii vihamestään. Koston henki täyttää koko hänen olemuksensa, suusta sntkoolle katkonaista sanoja. Päättäväisenä, silmiensä leimuteessa, irrottaa hän kaatuneen jäykistyneet sormet kivääristä, nousee ylös ja mittaillee tuimalla leppymätöntä vihaa loistavalla katseellaan — ampuu ei hän osaa; ei ole edes nähnytäkään kivääriä sen lähempää kuin akkunasta tiellä kulkevilla sotilailta.

Hänen katseensa osuu pistimeen, joka on kiinnitetty kivääriin piippuun — sitä hän osaa käyttää... osasi tai ei, mutta kostaa hänen äityty, kostaa miehensä kuoleman, tuska ja kauhat, katkerat sorron ja vääryyden muistot. Eteenpäin hän ryntäsi niinkuin haavoittunut leijona, unhoittaen kaikki, uhoittaen lapsensa ja suuren surunsa. On kuin maailma olisi kadonnut hänen silmistään. Sinne hän meni ja sinne hän jäi. Valkoinen aalto vyöryi yhä eteenpäin tallaten hänet keväiseen sojuun.

On huhtikuun kirkas yö. Kaukana ovat taistelujoukot. Kaukana on punaisten soturien aatoksetkin: kaukana vierailta, tuntemattomilla maillo, jonne alkavat luoda uuden kotimaan, entisen tylystä kohtelusta katkeroituneina.

Mutta äskelseltä taistelutantereele kuuluu hiljaisessa kevätyössä lasten itkua. Siellä kaksi pientä orpoa huutelevat äitiä ja isää ja kaukana metsänlaidassa oleva huuhkain vastaillee heidän huutoonsa, ikäänkuin lohduttaakseen onnettomia orpoja.

S. S. Osastoille

Workers Partyn päämajaan valittavat puolueen piirisihteerit, että usalla paikkakunnilla suomalaiset osastot eivät ole vielä valinneet edustajiaan kaupunkien keskuskomiteoihin. Jotkut osastot ovat monet kehotukset sivuuttaneet välilläpäättömyydellä. Toisia osastoja on jotka ovat puolueen virkailijoille selittäneet, että kaupungin keskuskomiteaan kuuluminen on alvan tarpeeton sen tähden, että osasto kuuluu S. S. Järjestöön ja sen kautta Workers Partyyin.

Ensinnäkin vakava huomautus niille osastoille, jotka ovat välilläpäättömyydellä sivuuttaneet kehoitukset valita edustajiansa kaupunkien keskuskomiteaan. Amerikalaisilla toverilla on yleensä hyvä käsitys suomalaisista. He, nimittäin ne, jotka ovat suomalaisten kanssa toimineet ja tuntevat meidän toveritamme, tunnustavat että suomalaiset toverit ovat reippaita, toimelaita, ahkeria. Tällaisen maineen suomalaiset toverit ovat saaneet sillä, että ovat jatkuvasti olleet amerikalaisen tovereitten kanssa vuorovaikutuksessa ja yhteistoiminnassa ja siellä osottaneet kuntoaan. Se, että joissakin osastoissa suhtaudutaan välilläpäättömyydenä niin tärkeään kysymykseen, kun suorannaisen yhteyden aikaansaamiseksi amerikalaisen joukkojen kanssa, ei sovi. Se on vierasta järjestöllemme ja se on vierasta toiminnan puolueelle, johon olemme liittyneet kiinteiksi osaksi. Mahdollisesti tällainen välilläpäättömyys johtune siinä tilapäisestä järjestöme itsenäisyydestä, jolloin järjestöme osastot eivät olleet suorannaisessa kosketuksessa amerikalaisen työväenliikkeen osastojen kanssa. Itsenäisyys on vain tilapäinen, tarpeellinen ja välttämätön askel. Tästä tilanteesta olemme nyt jo päässeet ja olemme Workers Partyssa, joka vaatii kaikilta sen jäseniltä ja organeilta kuria ja kiinteätä yhteyttä puoluekoniston kaikkien osien kanssa.

Ei myöskään riitä se, että S. S. Järjestö järjestönä kuuluu vaan puolueeseen. Puolueen koneisto rakentuu ja muodostuu siihen kuuluvista osastoista. Kaupunkien keskuskomiteat ovat paikallisten asiain kontrollikeskuksia ja siellä on ehdottomasti tarpeen myöskin ne kokemukset ja katsomukset mitä suomalaisilla tovereilla on. Jokaisella paikkakunnalla missä on kaupungin keskuskomitea, on S. S. Osastojen valittava edustajat siihen jäsenlukunsa perusteella. Toivottavasti tämä otetaan huomioon nyt tällä huomautuksella. — HFA.

Kenelle ei vielä tule Toveritar tilatkoon sen heti!